

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σχεδιασμός Δράσεων
πυλολικού Χαράκτηρα
για την Ανάπτυξη
του Οικολογικού Τουρισμού
Μέρος Β

1. Γενική εισαγωγή

Το πρότο πυλολικό πρόγραμμα οικουοισιισιισής ανάπτισης που παρουσιάζεσαι στη μελέτη αυτή αφορά την περιοχή του δυτικού Ζαγορίου και πιο συγκεκριμένα την περιοχή που ορίζεσαι από τα χωριά Καλπάκι, Μεσοβοδι, Άγιος Μηνάς, Αρίστη, Βίκος και Πάπτικο. Το δεύτερο πυλολικό πρόγραμμα αφορά τη λίμνη Κερκίνη και τα γύρω χωριά (Νεοχώριο, Λιβαδιά, Κερκίνη):

Λιθότοπος, Χρυσοχώροφα, Λιμνοχώρι, Μεγαλοχώρι, Νέο Περίτσι, Βυρόνεια, Οιαλό, Θρακικό, Ακροτοχώρι, Μανδράκι, Γόνιμο και Προμεχόνες). Οι περιοχές αυτές αντιπροσωπεύουν δύο τύπους τοπίων και οικουοισιισιισάτων που χαρακτηρίζουν τη βοοικολότητα της Ελλάδας: τις ορεινές περιοχές και τους γυροτόπους.

Δυτικό Ζαγόρι

Ένα από τα πιο εντυπωσιακά, από αισθητική άποψη αλλά και οικολογική αξία, ορεινά τοπία είναι αυτό της Βόρειας Πίνδου. Στην περιοχή αυτή βρίσκεται ένας από τους ομορφότερους και πιο καλά διατηρημένους ορεινούς οικουοισιισιισούς της χώρας, το Ζαγόρι, ένα σύνολο από 47 χωριά που εκτείνεται σε μια έκταση 1053 τ.χ. (βλ. χάρτες Παρυτήματος κεφ.1). Τα Ζαγοροχώρια βρίσκονται διάσπαρτα ανάμεσα στα βουνά και τις απότομες κορυφές της Β. Πίνδου. Το πυλολογίδες των ορεινών όγκων, τα φαράγγια και οι χαράδρες που σχηματίζουν οι ποταμοί Βίκος και Λίκος και οι πυροτόποι τους, οι λίμνες που σχηματίζονται στα ψηλά βουνά, και η πλούσια χλωρίδα και πανίδα συνθέτουν ένα τοπίο ιδανικό για γνωριμία με την ποικιλία και την αξία της ελληνικής φύσης. Παράλληλα, το φυσικό και δομημένο περιβάλλον διατηρεί καλά τις μνήμες του τοπικού πολιτισμού που γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή του από τα μέσα του 17ου ως τα μέσα του 19ου αιώνα. Σπίτια, σχολεία, εκκλησίες, μοναστήρια, προσκυνητάρια (ή εκκονίσματα) πλατείες, δρόμοι, μονοπάτια, γαφύρια, σκάλες λαξευμένες στις απότομες πλαγιές, βρύσες και άλλα στοιχεία του δομημένου περιβάλλοντος διατηρούνται και αποτελούν τεκμήρια ενός πολιτισμού που διαμόρφωσε και διαμορφώθηκε από το ορεινό τοπίο.

Λιγότερο καλά διατηρούνται τα ίχνη του αγροτοκτηνοτροφικού βίου στη φύση, εφόσον δεν εμπίπτουν στις καθιερωμένες κατηγορίες προστασίας μνημείων και οικισμών, αλλά ούτε και στην καθιερωμένη έννοια της προστασίας της άγριας φύσης. Αιώνια, σπάνια, κτήνη για μικρές καλλέργειες και βοσκότοποι χάνονται σιγά σιγά καθώς εγκαταλείβεται η κτηνοτροφία και γαφύρια και μειώνεται ο πληθυσμός που ασχολείται με την πρωτογενή πυρογωγή. Αντή η απώλεια δεν έχει σημασία μόνον ως "ένα ακόμη στοιχείο του αγροτικού βίου που χάνεται" αλλά έχει επιπτώσεις στην άγρια φύση και βεβαίως σηματοδοτεί μία εξέλιξη που συνδέεται με τα κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα της ορεινής υπαίθρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Androcidou, A. (1983) "Case Studies - Selecting and Planning for Tourists - Case of Cyprus", *International Journal of Tourism Management*.
- Australia Department of Tourism (1994) *National Ecotourism Strategy*. Canberra: Australia Government Publishing Service.
- Baez, A. (2000) *Ecotourism/Responsible Tourism: The Case of Costa Rica*, Lead International website, VI:1-12.
- Boo, E. (1991) "Planning for Ecotourism." *Parks* 2(3), 4-9.
- Boo, E. (1992) *The Ecotourism Boom*, WWF, USA, 1992
- Bookbinder, M. and Dinerstein E. and A. Rijal, and H. Cauley, and Rajouria A. (1998) "Ecotourism's Support of Biodiversity". *Conservation Biology*, v.12-n.6.
- Bornemeier J. and Victor M. and Durst P.D. (1997) *Ecotourism for Forest Conservation and Community Development*. FAO.
- Boulton, R.C. (1985) *Planificación del Espacio Turístico*. Ed. Trillas, Mexico, DF.
- Ceballos-Lascurain, H. (1993) *The IUCN Ecotourism Consultancy Programme*, Mexico, DF.

- Ceballos-Lascurain, H. (1996) **Tourism, Ecotourism and Protected Areas** IUCN- IV World Congress on National Parks and Protected Areas
- Cooper, C., J. Fletcher, S. Wanhill, D.Gilbert, R. Shepher (1997) **Tourism Principles and Practices**, Longman.
- Diamantis, D. (1999) "The Concept of Ecotourism: Evolution and Trends in Current." *Issues in Tourism*, Vol.2, No.0.
- Diamantis, D. (1999b) "Green Studies for Tourism Worldwide", *Travel & Tourism Analyst*, No.4, Travel & Tourism Intelligence, London.
- Filion, F.L. and Foley J.P. and Jacquemont J. (1994) "The Economics of Global Ecotourism", in Mohan, M. and McNeely J. (eds) **Protected Area Economics and Policy: Linking Conservation and Sustainable Development**, World Bank, Washington DC
- Forbartha, F. (1973) **Brittas Bay: a Planning and Conservation Study**.
- Forestry Tasmania (1994) **Guided Nature-Based Tourism in Tasmania's Forests: Trends, Constraints and Implications**. Hobart: Forestry Tasmania.
- Goodwin, H. and Kent, I. and Parker K. and Walpole M. (1998) **Tourism Conservation and Sustainable Development. Case Studies from Asia and Africa**. IITD, London
- Hovinen, G.R. (1982) "Visitor Cycles-Outlook for Tourism in Lamar County." *Trends of Tourism Research* 16. 30-32.

- Johnson, W.M. & D.M. Lavigne (1999), "Mass Tourism and the Mediterranean Monk Seal", *The Monachus Guardian* 2(2): Nov.
- Lindberg, K. and Enriquez, J. An Analysis of Ecotourism's Economic Contribution to Conservation and Development in Belize Vol. 1 Summary Report, Vol. 2 Comprehensive Report.
- Lindberg, K., Furze, B., Staff, M., Black, R.(1997) **Ecotourism in the Asia Pacific Region: Issues and Outlook**. Benington, VT: The Ecotourism Society.
- Lindsay, J.J. (1986) "Carrying Capacity for Tourism Development in National Parks of the United States." *Industry and Environment* : 9 17-20.
- Martin, B. and Uysal M. (1990) "An Examination of the Relationship Between Carrying Capacity and the Tourism Lifecycle: Management and Policy Implications." *Journal of Environmental Management*: 31
- Mathieson, A. - G. Wall (1982) **Tourism: Economic, Physical and Social Impacts**, New York: Longman House.
- McMillon, B. (1999) **Volunteer Vacations**, Chicago Review Press.
- Mitchell, E.(1999) "Lend a Helping Hand", *Time magazine*, 18 Oct.1999.
- Mitchell, K., IEPP (1999), **EU Structural funds 2000-2006 Conserving Nature Creating Jobs**

Cham, M.B. (1995) "Using Interpretation to Manage Nature-Based Tourism". *Journal of Sustainable Tourism* 4 (2), 81-94.

Ponazides, K. and Skarisi T. (1996) **Final Report on Dadia Forest Program of Management, Monitoring and Ecotouristic Development**, WWF Greece.

Reingold, L. (1993) **Identifying the Elusive Ecotourist Going Green: A Supplement to Tour and Travel News** October 25: 36-37

Richardson, J. (1993) **Ecotourism and Nature-Based Holidays**. Sydney: Simon and Schuster.

Stankey, G.H. C.N.David, L.C.Robert, P.E.Margaret, F.S. Sidney (1985) **The Limits of Acceptable Change (LAC) System for Wilderness Planning**, United States Department of Agriculture, Forest Service, General Technical Report INT-176.

The Ecotourism Society (1998) **Ecotourism Statistical Fact Sheet**. <http://www.ecotourism.org>

The Ecotourism Society. (1995) **TES Fact Sheet Collection**. North Bennington.

Thomlinson, E. And Getz D. (1996) **The Question of Scale in Ecotourism: Case Study of Two Small Ecotour Operators in the Mundo Maya Region of Central America**.

WTO (1996) **Compendium of Tourism Statistics 1991-1995**. Madrid: World Tourism Organization.

WWF Malaysia (1996) **National Ecotourism Plan**, v.1-6, Federal Government of Malaysia.

Ziffier, K.A. (1989) **Ecotourism: The Uneasy Alliance**. Washington, DC: Conservation International and Ernst & Young.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση XI. **Life Στο Δρόμο για την Αειφορία**.

Κόνσολας Ν. (1995) **Το Δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1994-99**, Επιδότη ή Ελληνική Οικονομία 146-160.

Λιάλιος Γ. «Στορ για νέους στην άγρια φύση» *Η Καθημερινή*, 43, 16/1/00.

O'Reilly, A.M. (1986) "Tourism Carrying Capacity-Concept and Issues". *Tourism Management*, 7, 254-258.

Πιστόλας, Κ.(1988) **Ιστορία της Δαδιάς**.

Υπουργείο Ανάπτυξης ΕΟΤ (1999) **Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος Τουρισμός - Πολιτισμός, Υποπρόγραμμα Τουρισμός Για το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006**.